

ምዕቋር ! ጠንቁናይቲ ኣብ ዓለምና ዘሎ ጥምዕታት

ኣወልኹር ዓ/ሓፊዝ

ካብ ኣፍ መንግሥት ምብላዕ ኣብ ሰብን እንስሳን ዝረኤ ጠባይ።

ካብ ኣፍ መንግሥት ምዕቋር ግና ኣብ ደቂ ሰብ ጥራሕ ዝረኤ ግናይ ጠባይ።

እዚ ግናይ ጠባይ፡ዚ ካብቶም ቀንዲ ጠንቅታት ናይ ምጥማይ ደቂ ሰብ ኣብ ዓለምና ኮይኑ ምስቶም ዝተረፉ ካለኣት ጠንቅታት ከምበዓል ወግእ ..... ከኣ ዘተኣሳስሮ ነገራት ኣለዎ።

ፈጣሪ ነዛ መሬት ንተቀመጥታ ዝኣክል ምግብ ኣስኒቁ ከምዝፈጠራ ርግጽ። ዝኾነ ኾይኑ እቶም ነዚ መሰረተ እምነት፡ዚ ንኣምንን ዘይንኣምንን ብሓይ ንክንሓስብን ንፍታሕቲ ጸገም ብሓይ ክንጓዓዝን ምእንቲ ፤ ብክንፈለለዮ ሉ ዘይንክእል መንገዲ መላት ቁጽሪ ናይቶም ጸገም ዝሓድሩን መጠን፡ቲ ኣብ ኢድቶም ዓቆርትን / ገበቲን ዘሎ ኣነጻጽርና ንርኤ። ሽዑ ድራርቲቶም ጠምዖት ኣብ ኢድም ክበጽሑ ዘይክእል ቦታ ተዓሺጉ ከምዘሎ ሓቢርና ከነረጋግጽ ኢና።

ብዛዕባ ሃብትን ድኽነትን ኣይኮንኩን ዝዘረብ ዘለኹ፤ ሃብትን ድኽነትን ደቂ ሰብ ንቆጻጻሮ ጉዳይ ኣይኮነን። ብዛዕባ፡ቲ ክንቆጻጻሮ ንክእል ጽጋብን ጥምዕታን፡ዮ ዝዘረብ ዘለኹ፤ ዓለምና ሎሚ ኣስታት 815 መጻዕን ጠምዖት ኣለወዎ መላት ኣብ ውሽጢ ሓይ ጠምዖ (UN 2017) ።

ነቶም 2 ደቃ ሓንቲ እንጀራ ዝነበራ ኣደ ሓይ ጋሻ ተጸንቢሩዎም ኣብ ክንዲ ፈፍርቆም ሰሲሶ ሂባ ንሰለስትኦም ከተድርረ ብተሕ ትሓስበሉ ጉዳይ ኣይመስለንን ! ከም ናይዘን ኣደ ኣእምሮ ዘይብሉ ሰብ ከኣ ህዝቢ ከመኣዳድር ኢሉ ክሓስብዮ ብሉን።

ጥምዕታት ክንቆጻጻሮ ንክእል ጉዳይ።

ስለዚ ኣብ ሓይ መወከሲ ዘለዎ ፤ ንጥምዕታት ምቁጽጻር ዝተኻእለሉ፤ ተሰደቅቲ / ተመጽወቲ ሰደቀኦም / ምጽወተኦም ዝቅበል ድኻ ዝሰኣንሉ፤ ጥምዕታት ክንቆጻጻሮ ንክእል ጉዳይ ምዃኑ ዝተረገገ ገገጸሉ ምዕራፍ ታሪኽ ደቂ ሰብ ደውኢላ ንክመይነት ምቁጽጻር ጥምዕታት ክትንትን፡ዮ።

እቲ ዘመን፤ ዘመን ግዝኣት ዑመር ዓብደል ዓዚዝ (682 – 720 ድሕሪ ልደት) 8ይ ኸሊፋ ኡመዊ`ዩ ፤ ስፍሓት ግዝኣቱ ደቡባዊ ምዕራብ ኣስያ - ሜክሊይ ምብራቅ - ሰሜን ኣፍሪቃ - እስፓንያ ።

ታሪኽ ናይዚ ንጥሞት / ንድኽነት ዝሰዓረ ጅግና ሚራሒ ዑመር ዓብደል ዓዚዝ ዝምህረና ኣገደስቲነገራት፡ -

- እዚ ዕድሜኡ 40 ዓመት ቅድሚያምልኡ ዝሞተ ሚራሒ፤ ንቡቁዕ ሚራሒ ምዃን ዕድመ ወሰኒ ከምዘይኮነ ። ማለት ብቁዕ ሚራሒ ካብ ወሽጢ መን እስያት ይኹን ሽማግሌታት ክርከብ ከምዝኽእል።
- ንፍትሓዊ ምዃን ድሕረ ባይታኽ ናይ ወጹዕ ሸነኽ ክኸውን ኣለዎ ዝብል እምነት ፋልሶ ምዃኑ፤ ምኽንያቱ ዑመር እብኒ ዓ/ዓዚዝ ድሕረ ባይታኡ ካብ ኡጉሳዊ ስድራቤት`ዩ።
- ጥምት ካብ ግዝኣትካ ጻሕፍትካ ንምውጻእ እኽል ግዜ የድሊ ዝብል ምምኽናይ`ውን ፋልሶ ምዃኑ፤ ምኽንያቱ ዑመር እብኒ ዓ/ዓዚዝ ኣብ ስልጣን ዝጸንሐሉን ክልተ ዓመትን ፈረቃን ጥራሕ`የን።
- ብዝሒ ህዝቢ ጥምት ንምጥፋእ ከምኣሸጋሪ ገርካ ምቅራብ ሀለውለው ምዃኑ፤ ምኽንያቱ ዑመር እብኒ ዓ/ዓዚዝ ዘመኣድረን ዝነበረ ሃገራት፤ በዚ ናይ ሎሚጂኦ ፖለቲካ ልዕሊ 20 ሃገራት`የን።

ስለዚ ጥምት ንምጥፋእ፤ ብሓፈሽኡ ኸኣ ፍትሒ ንምርግጋጽ፤ እቲ ወሰኒ ሮቋሒ ፍትሓዊ ሚራሒ/ ብፍትሒ ዘመኣድረ መን ግስቲ`ዩ ።

ፍትሓዊ ሚራሒ ማለይኡ እንታይ`ዩ ?

- ጽልኢ ስልጣን ! ህዝቢ በጀካኽ ካልእ የብልናን ምስ በሎ ንስልጣን እናጸለኦ ከምሚር መድሃኒት ንሕመም መጥን ዝቅበል ሰብ ክኸውን ኣለዎ።

ዝኾነ ንስልጣን ክጓዩ፤ ንምእንቲ ስልጣን ንጸዕዳ ከጸልም ንጸሊም ከጸዕዱ፤ ስልጣን ዝበሃል ክሰምዕ እንኮሎ ኣፋ ማይ ዝመልእ ሰብ ሪኢኽ ካብዚ ፍትሒ ኣይትጸበ።

ዑመር ዓ/ዓዚዝ እቲ ቅድሚኡ ዝነበረ ንጉስ ክወርሶ ምስ ተለበወ፤ ህዝቢ ኸኣ ምስ ሚቆ ። ንህዝቢ ኣኪቡ፤ ነቲ ስልጣን ከምመካራ ቆጶሩ “ እዚ

ወርዶኒ ዘሎ ..... “ እናበለ፣ ዝገለጸ። ህዝቢ ካልእ ዝኸኖም ክመረጹ፤ ምራቀኦም (ድምጻም) ክስሕቡ ምስ ጠለቦም፤ ህዝቢ ኣይፋልና ! ንዓኻ ኢና ንደሊ ኢሉ ምስ ኣቅበጻ፣ ዝመረሐ።

- ጽልኢ ሓለፋ ! ንሱ ይኹን ስድራ ቤቱ ወይ መቅርብኡ ልዕሊ ሰቦም ሓለፋ ክህልዎም ዘየፍቅድ ሰብ።

ዑመር ጸሙዝሓድር ሰብ ዘይብላ መንግስቲ ክምስርት ዝኸኣለ ኣካይድኡ ናብኡ ዘብጽሖ ስለ ዝነበረ፣ ንኣብነት ቤተ መንግስቲ ምስ ኣተወ በጀካ፣ ታዝጓዳ ዘላ በቅሊ ኩሊ፣ ኣብ ቤተ መንግስቲ ዝጸነሐ ንብረት ይኹን ናይ ግሉ ንብረት ንቤተ ማእ (ንብረት ህዝቢ) ክኣቱ ኣዘዘ ።

ነታ ጓል 5ይ ኸሊፋ ኡመደ፤ ሓፍቲ 6ይ፣ 7ይ፣ 9ይ፣ 10ይ ኸሊፋእ (ነጋወስቲ) ዝኸነት በዓልቲ ቤቱ ” ሽልማት ኪገደ ንዓይ ትመረጸ ?” ምስ በላ ንዕኡ ክምትመርጽ ምስ ገለጸ ትሉ ሽልማት ብምልኡ ንብረት ህዝቢ ኾነ ።

ንጉሳዊያን ቤተ ሰብ ብዘይ ግቡእ ዝወነ ንዎ ማሪት ይኹን ንብረት ከኣ ናብ ንብረት ህዝቢ ከምዝኣትውገበረ።

- ቆራጽነት ! ፍትሒ ንምርግጋጽ ሰጋእ ዘይብል ሰብ።

ዑመር ንስለ ፍትሒ ብዘይ ሰጋእ መጋእ ምስጓሙ “ ንዓበይቲ ” ብምድፋሩ ንኸመጸ ዝኸእል ተጻብኦ ዋጋ ዝህብ ሰብ ኣይነበረን፤ ካብ ንሂወቱ ምሕላው ንላዕሊ ዘገድሶ ዝነበረ ንፍትሒ ኣንጊስካ ምሕላፍ ስለ ዝነበረ፤ ንዓለምና ጥምዕት ክንስዕሮ ንኸእል ሽግር ምጅኑ ኣብ 2 ዓመትን 1/2 ኣምሂሩን ኣፍሊጦን ብጸላእቱ (ብስሚ) ተቀትሉ ሓለፈ !!!

- ዘይምንሓፍ ! ቅድሚኣብ ስልጣን ምብጽሑን ጌጋ ብምንቃፍ ዝተፈልጠ፤ ንፈላጦት ዘኸብርን ቦተኦም ዝሕሉን ካብ ምኽሮም ዝጥቀምን ክኸውን ኣገዳሲ፣

ዑመር እብኒ ዓ/ዓዚዝ ቅድሚኣላ ፍነት ምስ ካሙን ሃለዎት፣ ሃገርን ህዝብን ይከታተል ስለ ዝነበረ ስልጣን ምስ ጨጠ ነቶም ማጠፋፋእቲ፤ ነቶም ጨንቲ ካብ ስልጣን ኣርሓቆም፣ ኣማኸርቱ ኸኣ ብፍልጦት ዝላዓሉ፤ ጽፋትን ነበሩ።

ዑሚር ዓ/ዓዚዝ ን ጥምዕ ት ምስ ተቆጻጸረ፤ ን ሓዳር ክምስርት ዓቅሚዘይብሉ ማእሰይ ብቤተ-ሜላ ክሕገዝ፤ ኣላይኣ ዝተኣስረ ስድራ ደሞዝ ክስላዓላ፤ ን ምምሃር ዝተዋፈሩን ተማሃሮኦም ደሞዝ ክኸፈሎምን በረ።

ሙደ ምደ ምታ

- ከይተደረሩኻ ተማሳሓዮም !

ን ጉዳይ “ከይተደረሩኻ ምምሳሕም” ብምጽጻር ምስ ታሪኽ ዑሚር ዓ/ዓዚዝ ኣዛሚደ ንኸርእዩ ጸጊሚኡ፣ ፤ ዝኾነ ኾይኑ ፡ ጸሬ ፍትሒ፣ ፍትሒ ንኸይዕወትን ንምድኻሚ ኣብ ዘካይድዎ ቃልሲ ዝኾነ ዓይነት ማስኬራ፣ ዮም ዝለብሱ፤ ብዝኾነ ማንገዲኡም ዝኸዱ፤ ሓራም ሓላል ኣብ ማዘንበ ኣእምረኦም ዮለን። እንዳወደሱ እንዳጸረፉ፤ እናሰሓቁ እናበኸዩ፤ እናማሓሉ እናጠሓሉ፤ ፍትሒ ንምቅታል፣ ዮም ዝሰርሑ። ስለዚ ክትግረሃሎም ዮብልካን ማስከረኦም ብምቅላዕ ይኹን ነቲ ብጋህዲ ዘይገልጽዎ ዕላማም ብምኽሻፍ ከይተደረሩኻ ክትምሳሕም ኣለካ።

ዝኾነ ብፍትሒ ክመርሕ ዝደሊ ይኹን ብፍትሒ ክምራሕ ዝደሊ ን ታሪኽ ዑሚር ዓ/ዓዚዝ ከንብብወይ ክሰምዕ ኣገዳሲ፣